

Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym

Organ opiniodawczo-doradczy działający przy Ministrze Sprawiedliwości, powołany przez Prezesa Rady Ministrów w celu koordynowania współdziałania organów państwowych i przedstawicieli społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości i wykonywaniu orzeczeń oraz w celu świadczenia pomocy w readaptacji społecznej, a także wykonywania kontroli społecznej i dokonywania oceny polityki penitencjarnej (art. 40 §1 Kodeksu karnego wykonawczego).

Zakres działań Rady Głównej

Rada Główna działa w szczególności przez:

1. organizowanie, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych,
2. opiniowanie działalności organów rządowych i przedstawicieli społeczeństwa, podejmowanej w zakresie zapobiegania przestępczości, wykonywania orzeczeń i readaptacji społecznej skazanych oraz udzielania pomocy skazanym i ich rodzinom,
3. koordynowanie działalności stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji oraz kościołów i związków wyznaniowych, jak również osób godnych zaufania, podejmowanej w zakresie wykonywania kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych,
4. podejmowanie, organizowanie i koordynowanie społecznej kontroli nad wykonaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz opracowywanie wyników tych kontroli,
5. dokonywanie oceny polityki penitencjarnej,
6. przedstawianie wniosków i opinii w sprawie podziału oraz wykorzystania środków z funduszu pomocy penitencjarnej,
7. inicjowanie i wspieranie badań naukowych służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych.

Program działalności Rady Głównej na lata 2013 – 2016

Rada Główna przyjęła uchwałą z dnia 21 maja 2013 roku program działalności na lata 2013-2016. Wśród priorytetowych celów, które określiły kierunki jej działań należy wymienić między innymi:

1. podniesienie stopnia transparentności działalności Rady Głównej i promocję jej działań, m.in. poprzez:
 - szeroką współpracę z radami terenowymi oraz uczestniczenie w określaniu kierunków ich działań,
 - inicjowanie i udział w organizowanych konferencjach, udzielanie patronatu dla przedsięwzięć zgodnych z celami działalności Rady Głównej.

2. podniesienie świadomości prawnej społeczności lokalnych oraz organizacji pozarządowych w zakresie możliwego uczestniczenia w wykonywaniu orzeczeń, między innymi poprzez:
 - prowadzenie działań mających na celu aktywizację władz samorządowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych a także rad terenowych w działalności informacyjnej, promocyjnej oraz organizacyjnej, służących szerzeniu idei społeczeństwa odpowiedzialnego i współuczestniczącego w wykonywaniu orzeczeń sądów,
 - zapewnienie udziału w posiedzeniach Rady Głównej przedstawicieli instytucji oraz organizacji, które mogą wspierać jej działania.
3. działania na rzecz powoływania rad terenowych w województwach, w których jeszcze nie funkcjonują,
4. analiza skuteczności programów resocjalizacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych prowadzonych na terenie jednostek penitencjarnych, w tym z udziałem organizacji pozarządowych (instytucji zewnętrznych), między innymi poprzez:
 - zebranie informacji na temat programów prowadzonych na terenie jednostek penitencjarnych,
 - promowanie kontynuowania oddziaływań resocjalizacyjnych, readaptacyjnych i pomocy rodzinom skazanych, którzy opuszczają zakłady karne przez organizacje pozarządowe.
5. promowanie pracy skazanych w środowiskach lokalnych, za pośrednictwem rad terenowych, sądów okręgowych, zakładów karnych i aresztów śledczych oraz instytucji zajmujących się działalnością w zakresie promocji zatrudnienia i przedsiębiorczości, we współpracy z przedstawicielami administracji rządowej w zakresie ułatwienia pracodawcom zatrudniania skazanych.

<http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/struktura-organizacyjna/rada-glowna-do-spraw-spoecznej-readaptacji-i-pomocy-skazanym>

Rady Terenowe do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym

Zgodnie z treścią art. 40 §3 Kodeksu karnego wykonawczego wojewoda może powołać terenowe rady do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym. Do składu rady terenowej zaprasza się również przedstawicieli organów odpowiedniego szczebla, o których mowa w art. 40 §2 kkw, a także organów samorządu terytorialnego. Do uczestniczenia w pracach rady terenowej można zaprosić również przedstawicieli innych podmiotów, tj. stowarzyszeń, fundacji, kościołów i innych związków wyznaniowych, związków zawodowych i samorządu zawodowego, przedstawicieli nauki oraz osoby godne zaufania. Rady terenowe wykonują zadania tożsame z zadaniami rady głównej zgodnie ze swoją właściwością miejscową.

Na obszarze województwa podlaskiego od roku 2003 funkcjonuje Rada Terenowa do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym dla Sądów Okręgowych w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, zwana dalej „Radą”. Obecna Rada powołana została zarządzeniem nr 121/2011 wojewody Podlaskiego z dnia 11 sierpnia 2011 roku. Przewodniczącym Rady jest Krzysztof Chojnowski – Prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku.

<http://bialystok.so.gov.pl/informacje/rada-terenowa.html>

Szczegółowe zasady i tryb powoływania oraz działania rad terenowych określa rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1998 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym* /Dz. U. z 1998r., Nr 113, poz. 723 z późn. zm./.

Zgodnie z art. 38 §1 Kodeksu karnego wykonawczego w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych przede wszystkim związanych z pozbawieniem wolności, mogą współdziałać stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania mogą. Podmioty te mogą, w porozumieniu z dyrektorem zakładu karnego lub aresztu śledczego, uczestniczyć w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej w tych zakładach lub aresztach.

Szczegółowe zasady określa rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2003r. *w sprawie szczegółowego zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem* /Dz. U. Nr 211, poz. 2051/.

Stowarzyszenia, organizacje /instytucje/, do których działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym, a także osoby godne zaufania mogą ponadto sprawować dozór nad skazanym /art. 70 §2 Kodeksu karnego wykonawczego/.

Szczegółowy sposób wykonywania obowiązków i uprawnień przez stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje został uregulowany w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013r. *w sprawie sposobu wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych* /Dz. U. z 2013r., poz. 335/.

Zgodnie z art. 175a Kodeksu karnego wykonawczego Prezes właściwego sądu przyznaje stowarzyszeniu, organizacji lub instytucji, której powierzono sprawowanie dozoru, na wniosek ich przedstawiciela, miesięczny ryczałt z tytułu zwrotu kosztów ponoszonych w związku ze sprawowanym dozorem, płatny do dnia 20-ego każdego miesiąca następującego po miesiącu sprawowania dozoru. Ryczałt za sprawowanie jednego dozoru wynosi od 4% do 8% kwoty bazowej ustalonej dla sądowych kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Prezes Sądu Okręgowego
Ryszard Filipow